

STANOVISKO REPUBLIKOVEJ ÚNIE ZAMESTNÁVATEĽOV

Vyhľadávka Úradu pre reguláciu sieťových odvetví, ktorou sa mení a dopĺňa vyhláška Úradu pre reguláciu sieťových odvetví č. 278/2012 Z. z., ktorou sa ustanovujú štandardy kvality uskladňovania plynu, prepravy plynu, distribúcie plynu a dodávky plynu v znení vyhlášky č. 233/2016 Z. z.

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/480>

Materiál v pripomienkovom konaní do 02.10.2024

Stručný popis podstaty materiálu najmä jeho relevancie z pohľadu RÚZ

Úrad pre reguláciu sieťových odvetví predkladá návrh ako iniciatívny

Cieľom a obsahom materiálu je najmä:

Cieľom návrhu vyhlášky je spresnenie definícií jednotlivých štandardov kvality a doplnenie nových štandardov kvality, pričom sa za účelom zvýšenia ochrany odberateľov plynu a zvýšenia kvality služieb poskytovaných regulovanými subjektmi navrhuje sprísnenie doterajších štandardov kvality a požadovaných úrovní ich dodržiavania. Upravuje sa spôsob výpočtu a výšky kompenzačných platieb ako aj spôsoby a podmienky ich vyplatenia. Ďalej sa upravuje sledovanie, evidovanie, vyhodnocovanie štandardov kvality, evidencia kompenzačných platieb a zverejňovanie vyhodnotenia štandardov kvality a kompenzačných platieb. Návrh vyhlášky taktiež zohľadňuje zmeny v primárnej legislatíve ako aj skúsenosti, ktoré vyplynuli z uplatňovania štandardov kvality v praxi.

Návrh vyhlášky má nadobudnúť účinnosť dňa 01.01.2025

Postoj RÚZ k materiálu

Cieľom návrhu vyhlášky je spresnenie definícií jednotlivých štandardov kvality, pričom sa za účelom zvýšenia ochrany odberateľov plynu a zvýšenia kvality služieb poskytovaných regulovanými subjektmi navrhuje sprísnenie doterajších štandardov kvality. RÚZ k návrhu predkladá nižšie uvedené zásadné pripomienky.

Pripomienky RÚZ k predkladanému materiálu

1. Zásadná pripomienka k návrhu vyhlášky ako celku

Skokové sprísnenie lehôt ako aj súvisiaci nárast výšky kompenzačných platieb považujeme za neprimeraný. Prispôsobenie sa týmto požiadavkám bude vyžadovať vysoké náklady na strane regulovaných subjektov, čo sa preniesie do koncových cien.

2. Zásadná pripomienka k čl. I. bod 2, v časti § 1 písm. d)

V § 1 písm. d) navrhujeme slovo „listinná“ nahradiť slovom „písomná“, slová „elektronická žiadosť“ nahradiť slovami „uplatnená listinne alebo elektronicky“ a vypustiť slová „koncového odberateľa elektriny“ a slová „za účelom procesného úkonu“ nahradiť slovami „ktorý sa týka štandardu kvality podľa § 2 až 5“

Odôvodnenie:

V texte § 1 písm. d) navrhujeme spresnenie v tom smere, že žiadosť musí byť podaná písomne, pričom písomnou podobou u sa štandardne rozumie tak listinná ako aj elektronická forma. Ďalej je dôvodom navrhovanej úpravy zjednodušenie úpravy, kedy pojem odberateľ v sebe automaticky zahŕňa aj koncového odberateľa a tým pádom nie je účelné taxatívne uvádzať žiadateľa, odberateľa aj koncového odberateľa.

K navrhovanému nahradeniu pojmu „za účelom procesného úkonu“, uvádzame, že uvedenú úpravu považujeme za neurčitú a je z hľadiska právnej istoty preto podľa nášho názoru vhodnejšie v texte uviesť odvolávku na to, že takáto žiadosť sa má „týkať štandardu kvality“, nakoľko nie všetky udalosti, ktorých sa štandardy kvality týkajú sú výsostne úkonmi procesnými.

3. Zásadná pripomienka k čl. I. bod 2, v časti § 1 písm. e)

V § 1 písm. e) navrhujeme vypustiť vetu za bodkočiarkou.

Odôvodnenie:

Prerušenie distribúcie plynu počas výmeny meradla alebo z dôvodu vykonávania nevyhnutných prevádzkových úkonov môže ísť taktiež o úkony plánované, preto navrhujeme v tomto smere predmetnú časť ustanovenia vypustiť. Máme za to, že účelom nebolo vylúčiť z definície plánovaného prerušenia uvedené skutočnosti, pri ktorých prerušenie alebo obmedzenie trvá kratší čas ako jeden pracovný deň ale vylúčiť tieto prípady z udalostí, ktorých sa týkajú štandardy kvality, a za ktoré by mohol oprávnenému subjektu vzniknúť nárok na kompenzačnú platbu.

4. Zásadná pripomienka k čl. I. bod 11, v časti § 4 písm. c)

V § 4 písm. c) Novely navrhujeme ponechať lehotu 24 hodín namiesto navrhnutých 16 hodín pre prevádzkovateľa distribučnej siete na obnovenie distribúcie plynu po vzniku poruchy odkedy sa o nej dozvedel:

Alternatívny návrh (pre prípad nemožnosti ponechania lehoty 24 hod. pre všetky udalosti):

Znenie § 4 písm. c), ods. 1 navrhujeme upraviť nasledovne:

- c) obnovenie distribúcie plynu
1. do 16 hodín od okamihu, keď sa prevádzkovateľ distribučnej siete o poruche dozvedel pre udalosti, pri ktorých bola prerušená distribúcia plynu pre 100 odberateľov plynu a menej,
  2. do 24 hodín od okamihu, keď sa prevádzkovateľ distribučnej siete o poruche dozvedel pre udalosti, pri ktorých bola prerušená distribúcia plynu pre viac ako 100 odberateľov plynu,

Bod 2 navrhujeme prečíslovať na bod 3.

Odôvodnenie:

Predmetné ustanovenie sa týka skrátenia lehoty na obnovenie distribúcie.

Obnova distribúcie plynu odberateľom je časovo náročná činnosť nielen z hľadiska samotnej opravy plynárenskej infraštruktúry (uvedené nižšie), ale aj z pohľadu uzatvárania a otvárania HUP u odberateľov, to znamená, že je závislá aj od aktívnej spolupráce (súčinnosti a dostupnosti) odberateľov plynu. Pri odstraňovaní každej udalosti musia byť všetky dotknuté HUP uzatvorené a následne po oprave opätovne otvorené.

Pri skrátení doby na odstránenie poruchy (z 24 hod. na 16 hod.) by prevádzkovateľ distribučnej siete bol nútený tieto činnosti vykonávať aj v neskorých nočných hodinách (čo by však celkom nebolo možné, pretože to v mnohých prípadoch nie je v záujme samotných odberateľov), hoci v súčasnosti tieto činnosti po 22:00 hod. zvyčajne prerušujeme (najmä mimo vykurovacieho obdobia). Výrazné skrátenie doby na odstránenie poruchy (o 8 hod.) by vzhľadom na vyššie uvedené (nočný čas) značne obmedzilo (predĺžilo) možnosti zásahov na distribučnej sieti a následne aj konečné obnovenie distribúcie plynu (aj v závislosti od súčinnosti odberateľov plynu).

Dodržiavanie tohto štandardu (po zmene jeho lehoty na 16 hod.) by častokrát tiež nebolo možné z dôvodu činností a úkonov, ktoré musia byť vykonávané pri oprave plynovodov, a ktoré nie je možné skrátiť z technologických dôvodov (napr. doba potrebná na zváranie, chladnutie a kontrolu zvarov, výkopové práce a pod.) a súčasne z dôvodu zabezpečovania činností, ktoré na mieste vykonávajú spolupracujúce zložky, najmä HaZZ (napr. evakuácia ľudí, nevyhnutné činnosti za zabezpečenie bezpečnosti a pod.), ktoré si tiež vyžadujú určitý čas. Navyše, v prípade, ak by sa porucha stala v predvečernom čase, skrátená lehota by veľmi obmedzila reálnu možnosť dodržania lehoty, keďže nie je možné držať pracovníkov v pohotovosti na akýkoľvek nepredvídateľný rozsah výpadku.

Lehotu 24 hodín považujeme na základe praktických skúseností pri náročných situáciách za splniteľnú len zapojením enormného množstva kapacít a jej skrátenie na 16 hodín nepovažujeme za vhodné. Niektoré technologické postupy pri odstraňovaní poruchy potrebujú určitý čas (napr. zváranie väčších dimenzií potrubí, zatváranie a otváranie uzáverov, na ktoré treba kvôli bezpečnosti spoluprácu odberateľov), a teda by pri tlaku na skrátenie času mohli byť pracovníci v teréne pod tlakom urýchľovať tieto postupy a mohla by tak byť ohrozená bezpečnosť.

Odôvodnenie alternatívneho návrhu:

Obnova distribúcie plynu odberateľom je časovo náročná činnosť nielen z hľadiska samotnej opravy plynárenskej infraštruktúry (uvedené nižšie), ale aj z pohľadu uzatvárania a otvárania HUP u odberateľov, to znamená, že je závislá aj od aktívnej spolupráce (súčinnosti a dostupnosti) odberateľov plynu. Pri odstraňovaní každej udalosti musia byť všetky dotknuté HUP uzatvorené a následne po oprave opätovne otvorené.

Skrátenie doby na odstránenie poruchy (z 24 hod. na 16 hod.) sa z pohľadu prevádzkovateľa distribučnej siete (na základe praxe) javí ako realizovateľné pre prípady (udalosti), kedy je menší počet dotknutých (odstavených) odberateľov plynu (navrhujeme do 100 odberateľov vrátane) a kedy je teda predpoklad jednoduchšej a rýchlejšej koordinácie sa s odberateľmi plynu ako aj predpoklad menšej potreby zásahov (technologických činností) na distribučnej sieti.

V prípade vyššieho počtu odberateľov plynu, ktorým bola prerušená distribúcia plynu (pri navrhovanej skrátenej dobe na odstránenie poruchy), by prevádzkovateľ distribučnej siete bol nútený tieto činnosti vykonávať aj v neskorých nočných hodinách (čo by však celkom nebolo možné, pretože to v mnohých prípadoch nie je v záujme samotných odberateľov), hoci v súčasnosti tieto činnosti po 22:00 hod. zvyčajne prerušujeme (najmä mimo vykurovacieho obdobia). Výrazné skrátenie doby na odstránenie poruchy (o 8 hod.) by vzhľadom na vyššie uvedené (nočný čas) značne obmedzilo (predĺžilo) možnosti zásahov na distribučnej sieti a následne aj konečné obnovenie distribúcie plynu (aj v závislosti od súčinnosti odberateľov plynu).

Dodržiavanie tohto štandardu (po zmene jeho lehoty na 16 hod.) pre vyšší počet dotknutých odberateľov plynu by častokrát tiež nebolo možné z dôvodu činností a úkonov, ktoré musia byť vykonávané pri oprave plynovodov a ktoré nie je možné skrátiť z technologických dôvodov (napr. doba potrebná na zváranie, chladnutie a kontrolu zvarov, výkopové práce a pod.) a súčasne z dôvodu zabezpečovania činností, ktoré na mieste vykonávajú spolupracujúce zložky, najmä HaZZ (napr. evakuácia ľudí, nevyhnutné činnosti za zabezpečenie bezpečnosti a pod.), ktoré si tiež vyžadujú určitý čas.

5. Zásadná pripomienka k čl. I. bod 11, v časti § 4 písm. d)

V § 4 písm. d) bod 2. Novelu navrhujeme nahradiť navrhovanú lehotu 13 dní, novou lehotou 15 dní:

Odôvodnenie:

Predmetné ustanovenie sa týka skrátenia lehoty pre PDS na písomné vyjadrenie k zmene odberových pomerov na odbornom mieste.

Navrhujeme súčasnú lehotu skrátiť na 15 dní, nie až na 13 (ako navrhuje ÚRSO), nakoľko pri uvedených zmenách môžu nastať požiadavky existujúceho odberateľa alebo odberateľov, ktoré budú vyžadovať nové, prípadne iné technické riešenie, prepočet hydraulických pomerov v sieti, stanovenie veľkosti meradla a príp. aj prepočítavača. Za účelom zabezpečenia bezpečnosti prechádza technické riešenie viacerými útvarmi spoločnosti preto je potrebný na realizáciu čas aspoň 15 dní.

6. Zásadná pripomienka k čl. I. bod 11, v časti § 4 písm. h)

V § 4 písm. h) navrhujeme vypustiť nasledovné slová: „odoslanie výsledku preskúšania určeného meradla, spolu s dokladom o overení určeného meradla ústavom alebo autorizovanou osobou²¹⁾ do 5 dní odo dňa doručenia výsledku“.

Odôvodnenie:

Povinnosť prevádzkovateľa distribučnej siete odoslať výsledok určeného meradla do 5 dní odo dňa doručenia výsledku o overení určeného meradla považujeme za ďalšiu neprimeranú administratívnu záťaž pre prevádzkovateľa distribučnej siete a nevidíme dôvod na zavádzanie tejto povinnosti, ktorá spôsobí ďalšie finančné, personálne a administratívne náklady prevádzkovateľovi distribučnej siete.

7. Zásadná pripomienka k čl. I. bod 11, v časti § 4 písm. l) a §11 písm. j)

Navrhujeme vypustiť § 4 písm. l) a § 11 písm. j) Novelu

Odôvodnenie:

Predmetné ustanovenie zavádza nový štandard kvality v podobe lehoty na vyplatenie kompenzačnej platby ako škody spôsobenej inému regulovanému subjektu.

S navrhovanou úpravou zásadne nesúhlasíme, nakoľko ide nad rámec toho, čo je predmetom štandardov kvality. Podľa § 22 zákona č. 250/2012 z.z. o regulácii v sieťových odvetviach platí, že určité činnosti v energetike podliehajú

regulácii kvality (ďalej len „ZoR“). Medzi tieto činnosti patrí okrem iného aj distribúcia plynu. Zo zákonnej požiadavky vyplýva, že distribúcia plynu sa má vykonávať v určitej kvalite, ktorá je stanovená bližšie vykonávacím predpisom.

Kvalita distribúcie plynu rozhodne nespočíva v povinnosti zodpovedať za kompenzačné platby iných regulovaných subjektov v ustanovenej lehote. Ak prevádzkovateľ distribučnej siete spôsobí porušením svojej právnej povinnosti inému subjektu škodu, tento si ju už dnes môže uplatniť ako súkromnoprávny nárok na miestne, vecne a funkčne príslušnom súde. Takéto zásadne vstupovanie do rýdzo obchodných vzťahov medzi regulovanými subjektami podľa nášho názoru nijako nesúvisí so stanovením kvality distribúcie.

8. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme v § 4 Novelu doplniť pre písomné určenie technických a obchodných podmienok pripojenia výnimku pre strategické investície podľa zákona č. 142/2024 Z. z. o mimoriadnych opatreniach pre strategické investície a pre výstavbu transeurópskej dopravnej siete a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a obdobné investície. Výnimka by v takýchto prípadoch mala spočívať v možnosti predĺžiť lehotu až na 50 dní.

Odôvodnenie:

Z dôvodu náročnosti písomného určenia technických a obchodných podmienok pripojenia v prípade strategických investícií a investícií obdobného charakteru si dovoľujeme navrhnúť, aby pre takéto prípady bola stanovená osobitná výnimka.

9. Zásadná pripomienka k čl. I. bod 11, v časti § 5 písm. a)

Navrhujeme ponechať predmetný štandard kvality v aktuálne platnom znení. Alternatívne navrhujeme upraviť navrhované znenie štandardu kvality tak, že sa vypustia slová „podpísaného“, slová „nasledujúci pracovný deň“ nahradiť slovami „do desiatich pracovných dní a vypustiť slová „alebo oznámenie o dôvodoch odmietnutia uzatvorenia“.

Odôvodnenie:

Proces uzatvárania zmlúv o dodávke/združenej dodávke sa líši v závislosti od segmentu odberateľov ako aj v závislosti od spôsobu uzatvorenia zmluvy. Segment domácností má možnosť uzatvoriť zmluvu na obchodnej kancelárii, online, telefonicky alebo emailom, alebo si môže stiahnuť zmluvný formulár (už podpísaný) priamo z nášho webu. Podpísané zmluvy sa odberateľom zasielajú v prípade, že si zvolia spôsob jej uzatvorenia telefonicky, prípadne požiadajú o uzatvorenie emailom. V ostatných prípadoch (osobne, online) majú odberatelia podpísané zmluvy k dispozícii obratom. Pri zasielaní zmlúv nie je možné splniť lehotu jedného pracovného dňa, nakoľko telefonické a emailové požiadavky odberateľov sa spracúvajú a vybavujú postupne, taktiež aj z kapacitných dôvodov, nakoľko príprava zmluvy a jej systémové spracovanie si vyžaduje čas.

V prípade segmentu podnikateľa a organizácie je postup uzatvárania zmlúv ešte variabilnejší. Veľká časť odberateľov je povinná obstaráť si elektrinu/plyn prostredníctvom procesu verejného obstarávania, ktoré má legislatívne stanovené vlastné lehoty nielen na samotný výberový proces, ale aj na aktivity súvisiace s následným uzatváraním zmlúv. Po ukončení výberového konania je zákonom stanovená lehota 10 dní, v rámci ktorej je možné zo strany dotknutých účastníkov vzniesť námietku. Uzatvorenie zmluvy je možné realizovať až po uplynutí tejto lehoty. Čo sa týka procesu uzatvárania zmlúv s veľkými odberateľmi, títo si vyžadujú individuálny prístup, taktiež v týchto prípadoch je bežná zdĺhavejšia komunikácia pri vyjednávaní o cene a zmluvných podmienkach.

Z uvedených dôvodov považujeme za nereálne a prakticky nevykonateľné dodržať lehotu 1 pracovného dňa po splnení OP na zaslanie podpísanej zmluvy pre všetky segmenty odberateľov. Navrhujeme teda ponechať predmetný štandard kvality v pôvodnom znení. Alternatívne navrhujeme, aby sa nový štandard kvality vzťahoval len na segment odberateľov v domácnosti za predpokladu, že dôjde k predĺženiu stanovenej lehoty z 1 pracovného dňa na aspoň 15 kalendárnych dní, čím by došlo k zosúladieniu so novo navrhnutým štandardom kvality podľa § 5 písm. j). Nakoľko sa jedná o obdobný proces prípravy zmluvy, ktorý si vyžaduje dostatočný časový priestor, je lehota 15 kalendárnych dní adekvátna, berúc do úvahy riziká obmedzenia personálnych kapacít v určitých obdobiach roka. V záujme každého dodávateľa je predsa predovšetkým získať zákazníka čo najskôr do svojho portfólia, nakoľko dodávka zákazníkovi napĺňa podnikateľské poslanie dodávateľa elektriny/plynu.

Navrhujeme vypustiť z vlastného textu ustanovenia aj oznámenie o dôvodoch odmietnutia uzatvorenia zmluvy zo strany dodávateľa, príp. doplniť od akého momentu plynie lehota na oznámenie odmietnutia, nakoľko v navrhovanom

znení sa viaže na moment splnenia obchodných podmienok, nesplnenie ktorých býva práve dôvodom odmietnutia uzavretia zmluvy.

10. Zásadná pripomienka k čl. I. bod 11, v časti § 5 písm. b)

Navrhujeme ponechať aktuálne platné znenie predmetného štandardu kvality.

Odôvodnenie:

Zaslanie požiadavky na PDS o obnovenie distribúcie plynu najneskôr nasledujúci pracovný deň po pripísaní dlžnej sumy na účet dodávateľa plynu technicky nie je možné zrealizovať. V praxi prebieha platobný styk medzi odberateľmi, bankami a dodávateľmi nasledovne: banka zosumarizuje všetky platby zrealizované zo strany odberateľov na účet dodávateľa počas dňa do jedného bankového výpisu, ktorý je dodávateľom zaslaný po uzatvorení účtovného dňa, spravidla po polnoci. Následne na druhý pracovný deň prebieha u dodávateľov systémové párovanie došlých platieb, to znamená roztriedenie podľa variabilných symbolov a priradenie na príslušné zákaznícke účty odberateľov. Nakoľko sa jedná v prípade veľkých dodávateľov jedná o desaťtisíce platieb/položiek denne, tento proces trvá niekoľko hodín, pričom 15. deň v mesiaci, kedy dochádza k spracúvaniu inkás, je počet platieb až cca 150 tis. denne. Požiadavky na PDS na obnovenie distribúcie sa generujú systémovo po spárovaní platieb, zväčša v ten istý deň, pričom však minimálne 1 krát za mesiac (15. deň v mesiaci) trvá párovanie platieb vzhľadom ich počtu celý deň a požiadavky na PDS na obnovenie distribúcie je možné generovať až na ďalší pracovný deň.

Na základe uvedeného požadujeme ponechať znenie predmetného štandardu kvality v pôvodnom znení, t. j. zaslanie požiadavky na PDS o obnovenie distribúcie plynu najneskôr nasledujúci pracovný deň po dni oznámenia o úhrade dlžnej čiastky zo strany odberateľa plynu a zistenia, že odberateľ plynu dlžnú čiastku dodávateľovi plynu uhradil alebo s dodávateľom plynu uzatvoril dohodu o úhrade dlhu. Alternatívne, v prípade, že sa úrad s pripomienkou nestotožní, navrhujeme predĺžiť lehotu na 2 pracovné dni od pripísania dlžnej sumy na účet dodávateľa so správnym variabilným symbolom/identifikačnými údajmi platby potrebnými pre jej korektné priradenie k existujúcej pohľadávke.

11. Zásadná pripomienka k čl. I. bod 11, v časti § 5 písm. e)

Navrhujeme ponechať aktuálne platnú lehotu na overenie správnosti vyúčtovania platby za dodaný plyn a odoslania oznámenia o overení v dĺžke trvania 30 dní.

Odôvodnenie:

Navrhované skrátenie predmetnej lehoty považujeme za neprípustné z dôvodu rozporu s nadradenou zákonnou úpravou a v konečnom dôsledku aj v neprospech odberateľa. Pri prijatí nového zákona č. 108/2024 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov bol novelizovaný zákon č. 251/2012 Z. z. o energetike a v rámci tejto novelizácie došlo v §17a k legislatívnej úprave procesu a spôsobu vybavovania reklamácií na trhu s elektrinou a plynom, pričom v ods. 5 bolo stanovené, že „vybavenie reklamácie nesmie trvať viac ako 30 dní odo dňa uplatnenia reklamácie; v zložitých prípadoch možno reklamáciu vybaviť najneskôr v lehote troch mesiacov odo dňa uplatnenia reklamácie.“ Rovnaká 30-dňová lehota pre vybavenie reklamácií je upravená aj v ďalších zákonoch (zákon o reklame, devízový zákon, zákon o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a pod.). Navyše, z aplikačnej praxe vyplýva, že pri riešení reklamácií súvisiacich s vyúčtovaním za dodávku elektriny/plynu je vždy potrebná súčinnosť PDS, nakoľko PDS zodpovedá za správnosť poskytnutých nameraných údajov. PDS na preverenie opodstatnenosti reklamácie fakturačných údajov potrebuje zrealizovať procesné úkony (napr. kontrolu odberného miesta, preverenie správnej funkčnosti meracieho zariadenia), čo si vyžaduje dostatočný časový priestor. Navrhovaným skrátením lehoty môže dôjsť k situácii, kedy nebude možné z časového hľadiska riadne a dostatočne preveriť požiadavku odberateľa. Na základe uvedeného považujeme aktuálne platnú lehotu 30 dní na vybavenie reklamácie nielen za súladnú so zákonom, ale aj s aplikačnou praxou. Prvoradým záujmom by malo byť predovšetkým riadne a správne preverenie požiadavky odberateľa, čo si vyžaduje dostatočný časový priestor dotknutých subjektov. Zároveň dodávame, že podzákonný právny predpis nemôže upravovať lehotu v rozpore so všeobecne záväzným právnym predpisom, na podklade ktorého bol vydaný a preto, ako už bolo uvedené, navrhovaná úprava nie je podľa nášho názoru v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi.

12. Zásadná pripomienka k čl. I. bod 11, v časti § 5 písm. e)

Navrhujeme ponechať aktuálne platnú lehotu na odoslania platby podľa opravného účtovného dokladu v prospech odberateľa alebo preplatku z vyúčtovacej faktúry odberateľovi plynu v dĺžke trvania 14 dní.

Odôvodnenie:

Dátum splatnosti vyúčtovacích faktúr vrátane opravných faktúr sa odvíja od platobnej podmienky, ktorá je súčasťou zmluvného vzťahu. Skrátenie tejto lehoty splatnosti na 5 dní by bolo v neprospech odberateľov, nakoľko by sa to týkalo nielen vracania preplatkov, ale aj úhrady nedoplatkov zo strany odberateľov, nakoľko systémovo nie je možné nastaviť rozdielnu platobnú podmienku pre preplatky a pre nedoplatky. Bežne majú v zmluvách predmetnú platobnú podmienku nastavenú tak, že preplatok z vyúčtovacej faktúry sa odberateľom uhradí v lehote splatnosti vyúčtovacej faktúry v dĺžke trvania 14 dní. Táto lehota splatnosti v dĺžke trvania 14 dní pritom vyplýva z bežného obchodného styku. Navyše, Obchodný zákonník stanovuje maximálnu dĺžku splatnosti faktúr dokonca až na 60 dní.

13. Zásadná pripomienka k čl. I. bod 11, v časti § 5 písm. g)

Navrhujeme ponechať aktuálne platnú lehotu na odoslanie žiadosti odberateľa plynu na PDS a stanoviska PDS k žiadosti odberateľa v dĺžke trvania 2 pracovné dni.

Odôvodnenie:

Dodávateľ potrebuje dostatočný časový priestor na preskúmanie žiadosti, na overenie informácií vo svojich systémoch a na posúdenie, či je na vybavenie žiadosti potrebná súčinnosť PDS. Takúto žiadosť je potrebné posúdiť po obsahovej stránke, t. j. zistiť čo je predmetom žiadosti, čo si vyžaduje časový priestor na posúdenie. Veľkí dodávatelia v rámci svojho portfólia majú stovky tisíc odberných miest, takže sa jedná o stovky rôznych žiadostí denne. V prípade, že je žiadosť odberateľa doručená dodávateľovi emailom vo večerných hodinách, nemal by dodávateľ ani 24 hodín na spracovanie požiadavky a jej preposlanie na PDS.

14. Zásadná pripomienka k čl. I. bod 11, v časti § 5 písm. h)

V § 5 písm. h) navrhujeme slová "v lehote 3 pracovných dní" nahradiť slovami "do piatich pracovných dní". Teda navrhujeme ponechať aktuálne účinnú právnu úpravu.

Odôvodnenie:

Skrátenie lehoty na odoslanie kompenzačnej platby a oznámenia o kompenzačnej platbe koncovému odberateľovi z pôvodných 5 pracovných dní na 3 pracovné dni odkedy je kompenzačná platba pripísaná na účet dodávateľa plynu považujeme za v praxi nevykonateľnú zmenu. V prípade mnohých dodávateľov nie je v ich kapacitných a systémových možnostiach zabezpečiť, aby kompenzačné platby boli odberateľovi odoslané v takto krátkej lehote. Máme za to, že takéto ustanovenie významným spôsobom znevýhodňuje menších dodávateľov, ktorí nemajú kapacitné ani systémové pozadie na splnenie uvedených požiadaviek v takto neprímerane krátkych lehotách.

15. Zásadná pripomienka k čl. I. bod 11, v časti § 5 písm. i)

V § 5 písm. i) navrhujeme za slovo "poskytnutie" doplniť nasledovné slová "odberateľovi elektriny v domácnosti", zároveň navrhujeme vypustiť slová "a predpokladov takejto zmeny"

Odôvodnenie:

Informovanie okrem odberateľov v domácnostiach, aj iných odberateľov, ako napr. iné právnické osoby o každej zmene ceny za dodávku elektriny, vrátane dôvodov a predpokladov takejto zmeny za neprípustné. Máme za to, že táto povinnosť by sa mala vzťahovať výhradne na odberateľov v domácnostiach. Zaťažiteľ dodávateľa elektriny takouto neprímeranou administratívnou záťažovou aj vo vzťahoch B2B považujeme za neodôvodnené. Nie je v praxi vykonateľné, aby dodávateľ plynu súčasne s ďalšími administratívnymi povinnosťami, ktoré už aktuálne má, ako aj s novými povinnosťami, ktoré návrh vyhlášky zavádza tieto povinnosti dokázal plniť k takto vysokému počtu odberateľov.

Vypustenie navrhujeme z dôvodu nejednoznačnosti navrhovaného ustanovenia.

16. Zásadná pripomienka k čl. I. bod 11, v časti § 5 písm. j)

ALT: 1 V § 5 písm. j) navrhujeme vypustiť slová „podpísaného“ a na konci doplniť slová „a splnenia obchodných podmienok dodávateľa plynu“.

Odôvodnenie :

V prípade, ak bude odberateľovi zasielaný návrh zmluvy už podpísaný dodávateľom plynu, dodávateľ plynu nebude mať informáciu o tom, či odberateľ túto zmluvu akceptoval/neakceptoval. V praxi je bežné, že odberatelia nimi podpísané zmluvy k dodávateľovi späť nevrátia, aj napriek tomu, že dodávateľ opätovne odberateľa vyzýva na dodanie takejto zmluvy. V dôsledku toho dodávateľ nebude vedieť či, a kedy došlo k akceptácii návrhu zmluvy a od akého momentu má teda uplatňovať voči odberateľovi regulovanú cenu, čo následne môže spustiť administratívne kolo pri

prípadej reklamácie nesprávne účtovanej neregulovanej ceny namiesto regulovanej ceny a súvisiace spory medzi dodávateľom a odberateľom, ktoré tak na strane dodávateľa, ako aj odberateľa. Navyše neistota ohľadne momentu účinnosti zmluvy spôsobí vznik ďalších nákladov a značne sťažuje odberateľovi plánovanie nákupov plynu a rozloženia nákladov a rizika pri obstarávaní plynu a súvisiacich služieb v závislosti od objemu odberateľov, ktorých cena je regulovaná. Navrhujeme preto, aby sa odberateľovi zasielala zmluva, ktorá ešte dodávateľom nie je podpísaná, aby tak mal dodávateľ vedomosť o tom, kedy má odberateľa „presunúť“ z kategórie odberu za neregulovanú cenu do kategórie odberu za cenu regulovanú úradom a plánovať s tým súvisiace procesy.

Zároveň navrhujeme doplniť, že lehota 15 dní na odoslanie návrhu neplynie len od doručenia žiadosti odberateľa ale zároveň aj od momentu splnenia príslušných obchodných podmienok dodávateľa plynu, tak ako býva štandardom aj pri uzavieraní nových zmlúv, nakoľko na uzavretie zmluvy musia byť splnené aj obchodné podmienky.

ALT:2

V § 5 písm. j) navrhujeme nasledovné znenie:

“odoslanie návrhu zmluvy o združenej dodávke plynu za cenu regulovanú úradom do 15 kalendárnych dní od doručenia požiadavky zraniteľného odberateľa plynu, s ktorým má dodávateľ uzavretú zmluvu o dodávke plynu a odoberajúceho plyn za cenu nepodliehajúcu cenovej regulácii.”

Odôvodnenie:

Z dôvodu realizovateľnosti navrhujeme dané vzťahy len na existujúce zmluvné vzťahy. V prípade, ak bude odberateľovi zasielaný návrh zmluvy, ktorý je podpísaný dodávateľom plynu, dodávateľ plynu nebude mať informáciu o tom, či odberateľ túto zmluvu akceptoval/neakceptoval. Zároveň je v praxi bežným javom, že zmluvy podpísané odberateľom sa už naspať k dodávateľovi nevrátia, aj napriek tomu, že dodávateľ opätovne odberateľa vyzýva na dodanie takejto zmluvy. Navrhujeme preto, aby sa odberateľovi zasielala zmluva, ktorá ešte dodávateľom nie je podpísaná.

17. Zásadná pripomienka k čl. I. bod 11, v časti § 5 písm. k)

Navrhujeme predmetný štandard kvality vypustiť.

Odôvodnenie:

Navrhované znenie písm. k) stanovuje povinnosť dodávateľovi plynu zaslať vyúčtovaciu faktúru podľa osobitného predpisu v LEHOTE podľa zmluvy o dodávke plynu, zmluvy o združenej dodávke plynu a obchodných podmienok. Z takto formulovaného ustanovenia však nie je jasné, čo sa rozumiem pod pojmom “v lehote podľa”. Dodávateľ plynu nevie dopredu určiť v akej lehote zašle odberateľovi vyúčtovaciu faktúru; vyúčtovacia faktúra sa zasiela odberateľovi na základe dát poskytnutých prevádzkovateľom distribučnej siete. Predmetné ustanovenie je zmatečné a vyvoláva právnu neistotu pre dodávateľa plynu, pre ktorého plnenie tejto povinnosti nebude možné.

Veľkí dodávateľia majú portfóliu desiatky tisíc odberateľov plynu, pričom pre každého je minimálne 1x ročne vystavená vyúčtovacia faktúra. Niektorí veľkí odberateľia sú fakturovaní mesačne. Nakoľko úrad vyžaduje evidenciu v .xls tabuľkách, bude technicky náročné viesť evidenciu pre tento štandard kvality pre cca 130 tis. prípadov ročne. Už dnes je evidencia prípadov pre aktuálne platné štandardy kvality v zmysle príloh vyhlášky na hranici kapacitných možností systému.

Zároveň dodávame, že dodávateľ musí, a to aj v prípade, ak by mal v zmluve dohodnutú inú lehotu, dodržiavať aj ustanovenia zákona č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty v znení neskorších predpisov, a vystavovať, príp. aj zasielať faktúry (vrátane vyúčtovacích faktúr), vždy v súlade s touto zákonnou úpravou, a to aj ak má v zmluve inú lehotu, v opačnom prípade sa dopustí porušenia verejnoprávnych predpisov v oblasti daní s následkom uloženia, o. i. peňažnej sankcie. Pred akoukoľvek zmluvnou úpravou preto musí mať vždy z hľadiska lehôt na vyúčtovanie prednosť úprava vo verejnoprávnych predpisoch, ktorá sa môže v priebehu trvania zmluvného vzťahu s odberateľom meniť, a to bez možnosti akejkoľvek jednostrannej ingerencie zo strany dodávateľa, keďže tieto zmeny sú výlučne v režii zákonodarcu.

18. Zásadná pripomienka k čl. I. bod 13

V § 8 ods. 2 Novelu navrhujeme ponechať pôvodnú lehotu 60 dní namiesto navrhovaných 30 dní na uhradenie platby oprávnenej osoby odo dňa odstránenia príčin nedodržania štandardu kvality:

Alternatívne, ak nebude vyššie uvedený návrh akceptovaný, navrhujeme obmedziť lehotu 30 dní na prípady, ktoré sa týkajú menej ako 100 odberných miest:

„(2) Kompenzačná platba za nedodržanie štandardu kvality týkajúceho sa udalosti zasahujúcej menej ako 100 odberných miest sa oprávnenej osobe uhradí jednorazovo v lehote do 30 dní od odstránenia príčin nedodržania štandardu kvality alebo podľa odseku 4 v deň odoslania kompenzačnej platby, ktorú uhradza prevádzkovateľ siete oprávnenej osobe prostredníctvom dodávateľa plynu, inak v lehote do 60 dní od odstránenia príčin nedodržania štandardu kvality ...“

Odôvodnenie:

Predmetné ustanovenie sa týka skrátenia lehoty na uhradenie kompenzačnej platby.

Vzhľadom ku skutočnosti, že v prípade, ak nastane situácia porušenia štandardov kvality je možné, že zasiahne značný počet osôb (môže ísť aj o niekoľko tisíc osôb), ktoré majú nárok na úhradu kompenzačnej platby. Z uvedeného dôvodu je potrebný značný časový priestor pre ustálenie rozsahu osôb, ktoré majú nárok na uhradenie kompenzačnej platby, zároveň na zadministrovanie a zabezpečenie zaslania oznámenia týmto osobám a taktiež na úhradu, a to zisťovaním bankového účtu osôb, prípadne administratívou pri zabezpečí úhrady prostredníctvom poštového poukazu. V takých prípadoch by lehota 30 dní nepostačovala, pričom máme za to, že z pohľadu kompenzovaného subjektu nejde o zásadný rozdiel.

Odôvodnenie k navrhovanej alternatíve:

Niektoré zo štandardov kvality sú spôsobilé pri svojom porušení zasiahnuť aj viac ako 100 odberných miest. V takom prípade je administratívne náročné vybaviť v zmysle platnej právnej úpravy jednotlivé úhrady už za súčasnej lehoty. Jej skrátenie na polovicu spôsobí objektívnu nemožnosť takúto lehotu stihnúť, ak v rámci jednotlivej udalosti dôjde k vzniku povinnosti vyplatiť kompenzačnú platbu pre viac ako 100 odberateľov. Takéto prípady môžu nastávať napríklad pri obnovovaní distribúcie do odberných miest.

19. Zásadná pripomienka k čl. I. bod 14, v časti §8 odsek 6

V § 8 ods. 6 navrhujeme vypustiť druhú vetu, resp. uviesť znenie: "Ak výška kompenzačnej platby nedosiahne minimálne 5 eur, kompenzačná platba sa nevypláti."

Odôvodnenie:

Administratívne náklady spojené s vyplatením kompenzačnej platby nižšej ako 5 eur predstavujú neprimerané zaťaženie pre regulované subjekty, ktoré sa následne neprimerane premietne do nákladov regulovaného subjektu bez výrazného prínosu pre odberateľa.

Navrhujeme zavedenie podobného mechanizmu ako pri úhrade nedoplatkov alebo preplatkov na daniach, zdravotnom poistení a v prípade podobných platieb. V prípade, ak sa úrad nestotožní s minimálnou hranicou 5 eur, alternatívne navrhujeme nami navrhované znenie upraviť nasledovne: "Ak výška kompenzačnej platby nedosiahne minimálne 3 eurá, kompenzačná platba sa nevypláti."

Navyše príkaz regulovanému subjektu, aby kompenzoval vo výške 5 eur aj nižšie plnenia, napr. 2 eurá z nášho pohľadu predstavuje poškodzovanie regulovaného subjektu a nedôvodné obohacovanie sa na strane odberateľa. Pri jednom odberateľovi ide o zanedbateľnú sumu, ak je však takýchto odberateľov tisícky, o zanedbateľnosti už hovoriť nemožno.

20. Zásadná pripomienka k čl. I. – vloženie nového novelizačného bodu

Navrhujeme vložiť nový § 9 a súčasné § 9 až 15 prečíslovať na § 10 až 16

„§ 9

Spočívania ustanovených lehôt

Ak táto vyhláška ustanovuje pre dodržanie štandardu kvality určitú lehotu, táto lehota neplynie:

a) od momentu doručenia podania regulovaným subjektom orgánu verejnej moci až do momentu, kedy je v súlade so všeobecne záväznými právnymi predpismi na základe rozhodnutia, osvedčenia, posudku, vyjadrenia, odporúčania alebo iného úkonu tohto orgánu verejnej moci možné vykonať činnosť smerujúcu k dodržaniu ustanoveného štandardu kvality, ak sa dané na túto činnosť vyžaduje, v prípade rozhodnutia je potrebná aspoň jeho právoplatnosť,

b) od momentu kedy sú vykonávané faktické úkony príslušníkmi policajného zboru, hasičského a záchranného zboru alebo inými verejnými činiteľmi, ktoré znemožňujú vykonať činnosť smerujúcu k dodržaniu ustanoveného štandardu kvality až do ukončenia týchto faktických úkonov.“

Odôvodnenie:

Dôvodom zdržania pri vykonávaní úkonov smerujúcich k dodržaniu štandardu kvality je zdĺhavé vydávanie rôznych povolení, stanovísk, prípadne vykonanie iných úkonov od orgánov verejnej moci. Považujeme za neprímerané, aby boli regulované subjekty zodpovedné za včasný výkon verejnej moci a finančne za to zodpovedali odberateľom.

Z toho dôvodu navrhujeme, aby lehoty pre dodržanie štandardov kvality podľa tejto vyhlášky neplynuli od momentu, kedy je zo strany regulovaného subjektu podaný návrh na orgán verejnej moci (napr. návrh na vydanie neodkladného opatrenia) až do momentu, kedy je možné, či už na základe právoplatného individuálneho správneho aktu alebo právoplatného súdneho rozhodnutia, vykonať činnosť smerujúcu k dodržaniu predmetného štandardu kvality.

Zároveň dôvodom pre nedodržanie štandardu kvality môže byť činnosť policajného zboru hasičského a záchranného zboru na mieste opráv, ktorá môže brániť dodržaniu štandardu kvality.

21. Zásadná pripomienka k čl. I. bod 15v časti §11 a 12

V Novele navrhujeme ponechať hornú hranicu kompenzačných platieb.

Odôvodnenie:

Ustanovenia § 9 až 12 regulujú hornú hranicu kompenzačných platieb, ktoré Novela navrhuje odstrániť.

Odstránenie horných hraníc kompenzačných platieb má potenciál zásadného zásahu do majetkových práv dotknutých regulovaných subjektov. Aj pri vynaložení maximálneho úsilia existujú objektívne situácie, ktoré znemožňujú naplnenie všeobecne záväzným predpisom stanovenej lehoty. Prípady kedy nie je možné odstrániť nevyhovujúci stav v priebehu pár dní majú spravidla technický alebo legislatívny dôvod, ktorý nevie regulovaný subjekt ovplyvniť.

Zmeškanie lehoty z objektívne ospravedlniteľného dôvodu je však pre účel kompenzačných platieb právne irelevantné. Zavinenie sa v tomto prípade neskúma, liberácia spod tejto zodpovednosti nie je možná. Z predmetného dôvodu je stanovenie hornej hranice kompenzačnej platby nevyhnutným opatrením pre ochranu ústavou garantovaného práva na majetok regulovaného subjektu.

Zároveň platí, že horná hranica kompenzačnej platby je podmienkou *sin qua non* pre dodržanie účelu a zmyslu regulácie ako je vymedzený v § 3 ods. 1 zákona č. 250/2012 Z.z., „zabezpečiť dostupnosť tovarov a s nimi súvisiacich regulovaných činností za primerané a konkurencieschopné ceny“. Nie je prípustný stav, aby regulovaný subjekt vyplatil účastníkovi trhu viac ako tento zaplatil za jeho službu. Napríklad pri kompenzačných platbách za obnovenie distribúcie odberateľom v rodinných domoch a bytoch v mnohých prípadoch platí, že vyplatením maximálnej kompenzačnej platby už dnes zaplatí prevádzkovateľ distribučnej siete celoročné distribučné poplatky, resp. ich významnú časť. Obdobne platí pre neoverenie správnosti vyúčtovania.

Odstránením hornej hranice kompenzačných platieb sa tento problém ešte prehĺbi.

Pri výpočte maximálnej výšky kompenzačnej platby v rámci tejto pripomienky boli zachované pomery medzi jednotkovou platbou a jej maximálnou výškou podľa pôvodnej právnej úpravy, teda došlo k navýšeniu maximálnej výšky pomerne vo vzťahu k navýšenej jednotkovej sume kompenzačnej platby.

Vyššie uvedená pozícia predstavuje konsenzuálny názor všetkých relevantných trhových aktérov. Predložená zásadná pripomienka má podporu taktiež od Združenia dodávateľov energií, spoločnosti NAFTA, a.s., spoločnosti eustream, a.s. a spoločnosti SPP-distribúcia, a.s.

Zdroj:

<https://www.slov-lex.sk/legislativne-procesy/SK/LP/2024/480>